

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

USTAWY
DLA
UCZNIÓW
SZKÓŁ PUBLICZNYCH.

W WARSZAWIE,
W DRUKARNI KOMMISSYI RZĄDOWEY WYŻNAŃ
RELIG. I OŚW. PUBL.
1828.

Colour Chart #13

Blue	White	1
Cyan	White	2
Green	White	3
Yellow	White	4
Red	White	5
Magenta	White	6
White	White	7
3/Color	White	8
Black	White	9

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

DANES-PICTA.COM

USTAWY
DLA
U C Z N I Ó W
SZKÓŁ PUBLICZNYCH.

W WARSZAWIE,
W DRUKARNI KOMMISSYI RZADOWEY WYZNAŃ
RELIG. I OŚW. PUBL.

1828.

BIBLIOTHECA
12253/1
REV. F. ...

U S T A W Y

DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PUBLICZNYCH.

Każdy uczeń szkoły publicznej winien następujące ustawy iak nayscisley zachować.

§ 1. Do szkoły regularnie na wyznaczone godziny bez najmniejszego spóźnienia się przychodzić. Gdyby iaka ważna i nieprzełamana zaszła przeszkoda, udowodnić ją uczeń powinien wiarogodnym świadectwem. Bez takiego udowodnienia uczeń utraci w klasie swoje prerogatywy; często zaś opóźniający się, lub opuszczający lekcyę, jeżeli po wyczerpaniu środków karanja, w mocy szkolney zwierzchności będących, nie poprawi się, albo, jeżeli jest uwolnionym od opłaty szkolney, utraci prawo do tego dobrodzieystwa, albo do zapisu na następujące półrocze przyjętym nie będzie.

§ 2. Uczeń promowowany do wyższej klasy, a powracający nierychło z wakacyi, utraci promocyę; uczeń zaś nie promowowany, a podobnie nierychło powracający, nie będzie do szkół przyjętym,

60

chyba że ieden i drugi swoje spóźnienie ważną iaką przyczyną udowodni. Podobney karze, według okoliczności, podpadnie uczeń, któryby się na examinach półrocznych, lub popisie publicznym, bez usprawiedliwiających dowodów nie znalazował.

- § 3. Bez opowiedzenia się szkolney zwierzchności żaden uczeń oddalać się do domu w czasie szkolnym a nawet na święta nie może. Czyniący to, uważanym będzie, iak gdyby nazawsze szkołę opuścił. Oddalający się za pozwoleniem, powinien wrócić na czas właściwy, lub usprawiedliwić powrót spóźniony, który bezkarnie uchodzić nie będzie.
- § 4. Nie może także uczeń, mianowicie klass niższych, oddalać się za miasto na spacer bez wiedzy dozoru szkolnego i przewodnictwa dozorca domowego.
- § 5. Do znajdowania się na teatrze, lub na innem publicznem widowisku, choćby w towarzystwie oycy lub opiekuna, powinien uczeń mieć pozwolenie od szkolney zwierzchności.
- § 6. Opatrzyć się powinien w książki i wszelkie narzędzia do pisania i rysunków,

podług przepisów klasy swojej; i przynosić zawsze do klasy to wszystko z sobą co mu na lekcję być może potrzebne.

- § 7. Przynoszenie zaś do klasy książek lub pism do lekcji nie potrzebnych, zabawek dziecinnych, i tego wszystkiego co by tak iego samego, iak iego współuczniów roztargnienia nabawić mogło, mocno się zakazuje, a nawet w mieszkaniu ucznia nic się znajdować nie powinno, coby go odrywało od właściwych zatrudnień, albo coby dlań mogło być szkodliwem lub niebezpiecznem, iako to: karty, fajki, trunki, proch, pałasz, strzelba, etc.
- § 8. Wszystkie książki, sexterna i narzędzia szkolne w całości, ochędóstwie i porządku każdy zachowywać ma, strzegąc się, iżby czego nie zgubił. Przeto nic w salach szkolnych zostawiać nie powinien, bo za stratę on tylko sam odpowiadać będzie.
- § 9. Znajdujący rzecz iaką, tak w klassie iak za klassą, jeżeli nie wie czyia jest, powinien ją oddać nauczycielowi.
- § 10. Wszyscy uczniowie bez wyjątku tak w szkole iak i za szkołą, a zatem zawsze i wszędzie używać powinni właściwego sobie munduru.

- § 11. Każdy uczeń zachować powinien koło ciała i odzieży największe ochędóstwo, unikając wszystkiego coby razić mogło. Suknia skromna, czysto utrzymywana, więcey się podoba niż bogata, a nieochędostwem rażąca.
- § 12. Idąc do szkoły lub ze szkoły, strzedz się nieprzystoynego biegania, skakania, hałasowania, tem bardziey pchania, szturchania, przezywania innych; takie bowiem i tym podobne płochości i grubiaństwa w uczniach cierpiane być nie mogą.
- § 13. Wszedłszy uczeń do domu szkolnego, nie zatrzymując się na kurytarzu lub w sieni, uda się natychmiast do klasy swoiey; kapelusz lub czapkę zawiesi lub złoży w miejscu na to przeznaczonem i na właściwe póydzie miejsce. Książki i inne narzędzia szkolne iakie mu są potrzebne do bezpośrednio następującey lekcyi przygotuie, resztę włoży w szufladę lub pułkę pod stołem, gdzie to być może, aby się nie zamieszaly z sąsiedzkiemi, coby mogło dać powód sprzeczeki.
- § 14. Przed rozpoczęciem lekcyi nie ma trawie czasu na próżnych gadkach, a tem

mniej na bieganiu i krzykach, ale siedząc na miejscu swoim w cichości odczytywać lub powtarzać zadane na lekcję przedmioty.

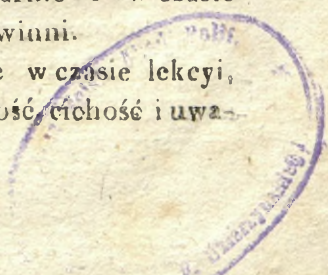
§ 15. W czasie między jedną a drugą lekcją, gdy się nauczyciele przemieniają, poskładawszy co mu nie jest potrzebne, przygotuje porządnie do następującej lekcji książki i narzędzia.

§ 16. Wychodzenie ze szkoły podczas lekcji bez koniecznej potrzeby zakazuje się, ile że co dwie godziny dać się kilka minut do wyjścia, z tym jednak warunkiem, iż za dziedziniec szkolny oddalać się nie wolno.

§ 17. Ani w szkole, ani około szkół na dziedzińcu, uczeń żadnego dopuszczać się nieochędotwa, żadnej czynić szkody nie powinien; gdyby popadł takowej winie, nietylko szkodę nagrodzi, lecz i stosowną ściągnie na siebie karę.

§ 18. Uczniowie zachowają przyzwoitą każdemu miejscu przystoynosc i skromność, osobliwie zaś w kościele, gdzie na nabożeństwie regularnie i w czasie oznaczonym bywać powinni.

§ 19. W szkole a osobliwie w czasie lekcji, iak naywiększa spokojność, cichość i uwa-

ga wymaga się po uczniach. Wyrwanie się krzykliwe z mówieniem lub czytaniem zakazuje się. Ten tylko ma się odezwać, któremu nauczyciel uczyni zapytanie, lub pozwoli się zapytać o co. Wszelkiej także innej niespokojności przerywającej uwagę sobie i spółuczniom, każdy wystrzegać się powinien.

- § 20. Uczeń Rektorowi, Nauczycielom i wszelkiej zwierzchności szkolney, winien jest uszanowanie i posłuszeństwo. Pierwsze powinno być nietylko powierzchownem ale i rzetelnem, drugiego dopełni przez ścisłe wykonywanie jego zleceń. Wszelka zaś nieuległość rozporządzeniom szkolnym, ostro karana będzie.
- § 21. Napomnienia, przestrogi, nagany, wyrzuty nauczycielów i wszelkiej zwierzchności szkolney, a nawet wymierzoną karę, z synowską uczeń przyjmie powolnością, i ku swojej obróci poprawie. Oświadczenie zaś ucznia, który zawinił, że opuszcza szkołę nie uwolni go od kary na którą zasłuży.
- § 22. Wszelkie sobie zadane roboty, z największą pilnością uczniowie na czas wyznaczony wygotować i oddać winni. Używanie cudzey pracy, czyli wyręczenie się w robotach szkolnych, zakazuje się.

§ 23. Oprócz tego wkłada się na uczniów ten święty obowiązek, aby iak w szkole tak i w domu, z każdej chwili drogiego i prędko upływającego czasu korzystali, używając swych sił i talentów do nabycia światła, podług zadanych przez Nauczycieli wszelkich lekcy, na które się sami iak nayspilniey, nie spuszczaiąc się na pomoc korrepetytorów lub dozorców domowych, gotować powinni, i podług dawanych od tychże nauczycieli sposobów i prawideł. Nadto, każdy uczeń postara się o rozkład czasu, do którego ma się stosować w domowych czynnościach swoich, a który na każde wezwanie dozoru szkolnego okazać powinien.

§ 24. Gotuiący się na wyznaczone sobie lekcy, czytaiąc książki, nie zrozumiawszy czego, prosić mają Nauczycieli lub dozorców domowych o objaśnienie.

§ 25. Uczeń każdy nietylko w szkole, ale też w domu i wszędzie, postępować sobie ma sposobem godnym siebie i przyszłego przeznaczenia swego, a zatem unikać każdego miejsca, obcowania i wszelkiej okazji, grożących jego obyczajom, lub każących jego sławę. Dla

czego uczeń postrzeżony w szynkowni, kręgielni, kawiarni, na bilardzie, na redutach i tym podobnych miejscach dla uczniów zabronionych, karany będzie.

- § 26. Zaleca się uczniom, aby we wszystkich postępkach swoich okazali uszanowanie ku wszelkim starszym, grzeczność i przyjacielską do wzajemney pomocy ochotę ku rówieśnikom, ludzkość ku wszystkim. Niech nie okazują ani w słowach, ani w poruszeniach żadney ku drugim wzgardy; niech przy zdarzoney okazji, będą usłużnymi; niech majątnieysi wspierają uboższych, czem mają wolność zarządzać, oszczędzając im wstydu, i nie wymawiając im nigdy swoich uczynności. Niech starają się o pojednanie zwaśnionych i kłucących się, sami nigdy przeciw prawdzie nie wykarczając. Uniosłszy się czasem jeden przeciw drugiemu żywością, niech się wnet postrzegą i wzajemnie sobie przebaczą.
- § 27. Uczeń prawdziwą ponoszący krzywdę, czyli od spółuczniów, czyli od kogokolwiek obcego, nie ma oddawać wet za wet, i sam poszukiwać zemsty, ale powinien użalić się przed swoją zwierz-

chnością, do której iedynie należyć będzie, albo wymierzyć sprawiedliwość, albo się o to postarać.

§ 28. W emulacyi ze spółuczniami o miejsce w szkole, i o inne zaszczyty i nagrody, przy naywyższej chęci popisowania się, w niczem, by naymnieyszey zazdrości, nienawiści, chęci upokorzenia drugiego, ani mieć, ani okazać żaden nie powinien.

§ 29. Kłamstwo, lub chęć oszukania, choćby w naydrobnieyszych rzeczach, iako cecha dusz podłych, kłutliwość, popędliwość, lżenie podłemi wyrazami, nadawanie przezwisk, cóż dopiero szamotanie się i bicia iednego z drugim, między młodzieżą biorącą edukacyą cierpiane być nie mogą, i wszelkiemi, by też nayostrzeyszemi sposobami, karane i wykorzeniane będą.

§ 30. Uczniowie, iako małoletni, nie mają prawa ani nabywać, ani się pozbywać, bez wiedzy zwierzchności żadney rzeczy i dla tego wszelkie sprzedawanie, kupno, zamiana i samo nawet podarowanie rzeczy, wyiąwszy to coby wyraźnie mieli do swego zarządzenia oddane, a im muiety potrzebne, tak w szkole iak i po

za szkołą, pod karą, jest pomiędzy uczniami zakazane. Nie wolno także robić składek pod żadym pozorem bez wiedzy i upoważnienia szkolney zwierzchności.

§ 31. Każdy uczeń będzie miał spisany reiestr wszystkich rzeczy swoich, tudzież reiestr odbieranych na swe potrzeby i wydawanych pieniędzy. Takowe reiestra w każdym czasie na rozkaz zwierzchności szkolney, lub osób z dozoru szkolnego odwiedzających z obowiązku mieszkania uczniów, wraz z rzeczami okazać powinien.

§ 32. Notowany uczeń o niewyciężoną gnuśność i niepilność, o ciągłą nieuważę i niespokojność na lekcyach, gorszące spółuczniów nałogi i wady, o nieprzetamaną upartość i krnąbrność, o uchybienie winnego Nauczycielom i wszelkicy zwierzchności szkolney uszanowania i posłuszeństwa, iakoteż i wszelki występek ściągający niesławę i hańbę na popełnionego, a bardzicy ieszcze na iego klasę lub całą szkołę, nietylko w księdze czarney, to jest, w księdze hańby zapisany będzie, i stósowną do każdego z tych i tym podobnych prze-

stępstw odniesie karę, ale też iako niegodny dobrodzieystw rządu troskliwego o iak najlepsze szkół urządzenie, i prac nauczycielskich około iego oświecenia, ze szkół na zawsze oddalonym zostanie:

§ 33. Wreszcie, iako każdy młody do szkoły przychodzić powinien, ażeby gruntownych zasad religii i moralności, oświecenia rozumu, i wszelkich zdatności ku dalszemu oyczyzny i swemu dobru nabył, tak z szczerocy swoiey chęci i ochoty, a nie dla oka, dozoru, boiaźni kar i przymusu wszystkie obowiązki ucznia, ustawami temi przepisane, pełnić powinien, aby doszedł do celu szkołom zamierzonego. Niech więc często sam z sobą rozmyśla, iak miło i pożyteczną iest rzeczą coraz więcey umieć; czego się nie znało, nie wiedziało, poznawać; rodzicom, krewnym, nauczycielom pociechę i zaszczyt; spółtrównikom przez dobry przykład zachęcenie; sobie chwałę iedną, a razem sposobie się do przyszłych usług w oyczyźnie i swego uszczęśliwienia; iak przeciwnie, żalosną i niesumienną byłoby rzeczą, ze starań i kosztów rodzicielskich nie korzystać; czas najzdatniey-

szy do nabycia naywyższego dobra, marnie tracić, siebie na pośmiewisko i pogardę, a nayczęściey na niedostatek i nędzę w dalszym biegu życia wystawiać.

Te uwagi niechay ożywiaią każdego ucznia, i do naydokładniejszego zachowania niniejszych ustaw pobudzaią. Ale naymocniejsze pobudki znajdzie każdy uczeń do pełnienia wszystkich swoich powinności w tenczas, kiedy ie zacznie szczerze, ochoczo wykonywać; wtenczas bowiem zacznie sam przekonywać się i poznawać, iak iest wielkie dobro, które w nim zwierzchność nad edukacyą przełożona, tak dla niego samego, iako też i dla całej społeczności ludzkiej zakłada. Tak, iest młodzieży! kształćąc twóy rozum i serce, postrze-gać będziesz eo raz lepiej zacność iestestwa i przeznaczenia twoiego. Doskonalać się w tym dwoistym względzie, poznasz naylepiej, co to iest za szczęście, doskonałość człowieka. Nabieraiąc iey, uczuiesz pomnażaiącą się zacność i godność iego. To uczucie będzie ci nayrzetelniejszą twoich prac, i twoich (ieżeli są iakie w uczeniu się) przykrości

nagroda. Na tey iedney byfoby dosyć. Wszakże zwierzchność twoia, chcąc ci nieustannie przypominać tę ważną prawdę, że nie dla siebie tylko żyć masz, że cię czekają ważne obowiązki względem twoiey oyczyzny, twoiego Monarchy, przeznacza ci szkolne nagrody, które corocznie w imieniu panującego, iako Oycy oyczyzny, dawane będą celującym nauką i obyczajnością, iako zakład drogiey nadziei, którą oni oyczyźnie i Monarsze o sobie czynią.

Przyjęto na Sessyi Kommissyi Rządowej
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.

W Warszawie dnia 13 Października 1828 r.

Minister Prezydujący,
Stanisław GRAROWSKI.

Sekretarz Jeneralny,
Rakiety.

	
122531 / 1	

~~no 6042~~